Koszorúzási ünnepség

Horváth Imre, a munkásmozgalom régi harcosa, volt külügyminiszter születésének 75. évfordulója alkalmából pénteken, tegnap koszorúzási ünnepséget rendeztek a Kerepesi-temető munkásmozgalmi panteonjánál levő sírjánál.

Gyászdallamok hangjai közben helyezték el a koszorút az MSZMP Központi Bizottsága nevében Cservenka Ferencné és Veres József, a KB tagjai. A Külügyminisztérium részéről Szarka Károly, külügyminiszter-helyettes és Somodi Gyula, a pártbizottság titkára koszorúzott. (MTI)

Új bútorok

A győri Cardo Bútorgyár hagyományos termékei mellett minden évben új gyártmányokat is előállít. Az idén három új bútorcsaláddal bővítették a választékot: a Főnix garnitúrával — amelyet Harnóczy Margit tervezett —, továbbá a Dorkával és a Sienával. Az új termékek az idei „Otthon"-kiállításon sikert arattak.

A technika hírnökei

Az MTESZ külföldi kapcsolatairól

Feladata többek között a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége Csongrád megyei szervezetének a nemzetközi kapcsolatok bővítése, fejlesztése. Az idei eredményekről az MTESZ nemzetközi kapcsolatok bizottságának elnöke, *dr. Kispéter József* adott tájékoztatást:

— Ha a nemzetközi kapcsolatról beszélünk, elsősorban a szocialista országok közötti együttműködésről szólhatunk. A találkozók a közös cél érdekében zajlanak. Megismerjük és átvesszük egymástól a jót, s okulunk az előforduló hibákból. Évente 16—18 tudományos egyesület 750—800 munkanapot tölt külföldön. Jugoszláviával vagyunk legelőnyösebb helyzetben, mert nyelvi nehézségek nem hátráltatják a munkát. Baráti a kapcsolat a többi szocialista országgal is. Kölcsönös a haszon.

— *Megüti az ember fülét a 16—18 tudományos egyesület, és a 750—800 munkanap. Hogyan kell ezt értelmeznünk?*

— Az MTESZ több tagegyesület szervezete, s külön-külön mind a maga területén, megállapodás szerint alakított ki ismeretséget. Általában háromtagú delegációk utaznak négy-öt napra, ugyanennyien jönnek hozzánk is. Ha így a külföldön töltött napokat összeadjuk, kijön ez a szám.

— *Milyen technika, témakör érdekli a jugoszlávokat, s milyen a magyarokat?*

— A déli szomszédaink Gépipari Tudományos Egyesülete a termelésirányítás rendszerét tanulmányozta nemrégiben az Ikarus szegedi gyárában. Az egyetemi oktatásban elért eredményeinket is figyelemmel kísérik. A Magyar Agrártudományi Egyesület több külföldi tanulmányutat szervezett. Az állattenyésztési szakosztály a vajdasági sertéstenyésztés sikereinek okát kereste. Voltak búza- és kukoricatermesztési bemutatón, a növénytermesztési szakosztály szervezte kapcsolat keretében. A gépesítési szakosztály három tagja meglátogatott korszerűen gépesített szarvasmarhatelepet.

Amint az a továbbiakból kiderült, *újkeletű az ismeretség Bulgáriával, korábbra nyúlik vissza a barátság Lengyelországgal és az NDK-val.*

Nemrégiben a bolgár Stara Zagora-i NTS-szervezettel kötöttek kétéves szerződést, aminek értelmében a gazdaságos együttműködés lehetőségeit kutatják. Már sikerként könyvelhetik el a szállítás gyorsítására tett intézkedést, miszerint a bolgár kamionok Szegeden parkolhatnak, a kisebb meghibásodásokat itt javítják, s vezetőik emberibb körülmények között pihenhetnek.

Érdekesen alakult a kapcsolatbővítés Lengyelországgal. Északi barátaink kísérleti jelleggel az azonos adottságokkal bíró megyékkel keresték az összeköttetést. Így a Varsótól nem messze levő ploczki vajdasággal alakult ki kölcsönös együttműködés. Jövőre nyolc tudományos tapasztalatcserét szerveznek. A lengyelket a termelőszövetkezetek megalakulásának, az állami gazdaságok létrejöttének tapasztalatai érdeklik, s hoznak helyébe ismeretet néhány korszerű gépsorról, náluk bevált mechanikai rendszerről.

Az ilyen jellegű tapasztalatcserék hasznosak lehetnek, ha elérik céljukat. Márpedig manapság csak úgy számíthatunk sikerre, szép eredményekre, ha túl látunk saját portánkon. *Tudjuk, mire vagyunk képesek, s hasznosítjuk a külföldön szerzett tapasztalatokat, felhasználjuk a látottakat.* Több formáját kínálja ehhez a nemzetközi kapcsolat, az országhatárokon túlra terjedő komplex programok keretében megvalósuló összefogás.

De nemcsak az elmúlt év végén kötött megállapodások szerint tart fent az MTESZ Csongrád megyei szervezete kapcsolatokat az idegen országbeli hasonló csoportokkal, hanem évente még mintegy ötvenen jönnek meghívott vendégként, különböző rendezvényekre. Amint azt *Hunyadi Lászlóné* szervező titkár elmondta, voltak az idén indiai, finn, amerikai, kanadai, francia előadók is, a szocialista országok mérnökein, műszaki értelmiségein kívül.

A nemzetközi kapcsolatok *évről évre bővülnek,* s ez helyes. Az idén csak Bulgáriából 40-en jöttek Szegedre, ötnapos véleménycserére, s majdnem ugyanennyien utaztak el megismerni az ottani munkát. A számítások szerint körülbelül másfél ezer forintba kerül egy szakember külföldi útja. Ha összességében nézzük, nem kicsi az áldozatvállalás, hiszen évente csak Szegedről közel 300-an utaznak el. De mindez *megéri,* ha a külföldön látottak üzemeink, vállalataink hasznára válnak.

Majoros Tibor

Hangverseny a zeneiskolában

A zeneiskolai tanári hangversenyek ma már a szegedi zeneélet jelentős eseményei. A túlnyomóan fiatal gárda nyilvánosság elé kívánkozó művészi törekvése már elismerésre méltó színvonalon jelentkezik.

A zongoristák közül *Farkas Mátyás* acélosan csengő, telt hangzású billentése tetszett, *Dombiné Kemény Erzsébet* ízléssel, színesen játszotta Liszt rapszódiáját, *Demeterné Dányi Júlia* friss, játékos könnyedséggel hozta Scarlatti szonátáit. *Tóth Sándor* hegedűn, *Jakobey Anikó* zongorán tolmácsolták Debussy meditáló, álmodozó világát, Kabalevszkij gordonkakoncertjének technikai nehézségein pedig Dányi Katalin — szinte fizikai erejének fölülmúlásával — lett úrrá. *Kerényi Tiborné* világos, tartalmas hanggal és biztonsággal énekelte Rosina kényes áriáját. Egyéni hangú kitűnő komponistát ismertünk meg Arutunjanban, kinek zeneileg igényes trombita versenyművét *Fancsik Zoltán* játszotta *Bódás Péter* élményt nyújtó zongorakíséretével. Telemann barokkos szonátáját stílusosan szólaltatta meg oboán *Szélpál Szilveszter.* A rézfúvósok között szinte egyedülállóan kiemelkedő teljesítményt nyújtott *Szelezsán István,* aki harsonán egyetlen harsogó hang nélkül, ragyogó technikával játszotta Haydn versenyművének két tételét. A kiadós és változatos műsor záradékaként Beethoven kedélyes házimuzsikájából adtak ízelítőt *Szél Pálné* (ének), *Szél Pál* (hegedű), *Dányi Katalin* (gordonka) és *Sztrain Istvánné* (zongora).

Belle Ferenc

Kórushírek

A *dr. Mihálka György* karnagy vezetésével működő szegedi szakszervezeti munkáskórus vendége volt minap *Bárdos Lajos,* a kiváló zenetudós és zeneszerző. Az idős kora ellenére ma is töretlen energiával dolgozó mester részt vett a kórus próbáján, hasznos utasításokat adott a Második Népdalrapszódia című művének előadásához. A próba nyilvános volt, sok érdeklődőt vonzott.

Hasonló nyilvános próbát rendez hétfőn a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, melynek női kórusa *Vaszy Viktort* látja vendégül. A neves szegedi karmester, zeneszerző Petrarca szonettjeire írt művét próbálják.

Nívódíjat kapott *a Tömörkény gimnázium és művészeti szakközépiskola* női kara, az idei magas szintű hazai és külföldi koncertjeiért.

Forgalomkorlátozás

A szakemberek legutóbbi helyszíni szemléjük során úgy találták, hogy tovább romlott a már hosszabb idő óta megfigyelés alatt tartott sárvári Rába-híd állapota. Az illetékes hatóságok éppen ezért forgalomkorlátozást rendeltek el: november 20-tól csak gyalogosok, kerékpárosok és motorkerékpárosok közlekedhetnek a hídon. A gépjárművek terelőútvonalon juthatnak a városba.

Középiskola — szakmunkásoknak

Nem új, de örök érvényű megállapítás, hogy soha senki sem elégedhet meg a tudásával. A sikeres munkához, a boldoguláshoz mindenkinek újabb és újabb ismereteket kell szereznie. De nem csupán ez a fontos; legalábbis alapműveltséget kell szerezni ahhoz, hogy könnyebb legyen eligazodni az információk rengetegében, s ne kelljen nagyon pirulni, ha társaságban költőkről, írókról, azok műveiről, netán művészetről esik szó. A legparányibb sértő szándék nélkül írom: ilyen veszélyek elsősorban azokra az emberekre lesnek, akik az általános iskolából kilépve nyomban fizikai munkához látnak, s a munkából annyi jut számukra, hogy otthon alig marad kedvük és erejük könyvek forgatására. De ha van is, hiányzik az iránytű, a szervezett iskolai oktatás. Könnyű belátni, hogy e szerepet a későbbi esti szakmunkásképzés sem töltheti be megfelelően, hiszen annak legfőbb rendeltetése a tárgyi ismeretek bővítése. A nappali tagozatos oktatás viszont egyre inkább alapot ad a munkásfiataloknak a középfokú műveltség megszerzéséhez.

Mindebből érzékelhető, mennyire körültekintően kell kidolgozni az oktatásügyi szakembereknek a fizikai dolgozók továbbképzésének módjait. Különféle formákat hoztak létre a tanulni vágyók addigi képzettségének megfelelően, a szakmunkásképzés változásaitól függően. (Utóbbira példa a tagozatok megszűntetése.) Az oktatási formákat aztán olykor módosítják, szabályozzák. A lényeg azonban nem sokat változik: dolgozók szakközépiskolájának kell tekinteni a képzettség nélküliek 4 éves oktatását, a szakmunkások hároméves továbbképzését — amelyet az oktatási miniszter tavalyelőtt és az elmúlt évben is szabályozott —, valamint az érettségizettek két évig tartó kiegészítő tanfolyamát.

Szegeden, a szakmunkások szakközépiskolája, új formájában, a 600-as Móra Ferenc intézetben kapott helyet. Miért ott? Mert a munkásemberek otthonosabban mozognak ilyen intézetben, mint például önálló szakközépiskolában, sőt sokan éppen egykori iskolájukba térnek vissza. Másrészt a szakmunkásképzőben jól ismerik a fizikai dolgozók gondjait, nehézségeit, könnyebben hajlanak arra, hogy igazodjanak a több műszakos üzemi munkához. Példát is tudunk erre: a szakmunkások szakközépiskolájának egyik osztálya hol délelőtt, hol délután jár. No de kezdjük az elején!

Összesen 330-an jelentkeztek szeptemberig a hároméves szakközépiskolára, így öt esti tagozatos és három levelező osztály kezdte meg a tanulást a tervezett három, illetve egy helyett. Alig akad olyan mesterség, amelynek képviselői közül ne jelentkezett volna valaki az iskolára. Vasipariak, fodrászok, fonónők és gépkocsivezetők tanulnak együtt. Hamar kiderült az is, melyik korosztály tagjai hajlanak legkönnyebben a tanulásra. A jelentkezők fele 20—25 éves, őket követik a húszévesnél fiatalabbak. A szakközépiskolások egyhatoda nő. Korukból adódóan a legifjabbak gondolták át legkevésbé a rájuk váró feladatokat, eddig közülük maradtak ki legtöbben. A „lemorzsolódás" szerencsére nem nagyobb a vártnál, néhány százalékos mindössze.

Lássuk, mennyi elfoglaltsággal jár a szakközépiskola a tanulók számára! Az esti tagozatosok heti 14—15 órát töltenek a szakmunkásképzőben, három, nem egymást követő munkanapon kell megjelenniük. Levelező tagozaton a tanulók fölkészülését heti egy vagy két konzultáció segíti. Évente három alkalommal kell beszámolniuk, mégpedig magyar nyelv- és irodalom tárgyból, írásban és szóban, a többiből pedig csak szóban. Az estiseknek nincs ilyen kötelezettségük.

És mit nyerhetnek a tanulók a szakmunkások szakközépiskolájában? Mindenek előtt végbizonyítványt, s korszerű, általános középfokú műveltséget. De megnyílik a lehetőség a szabad idejük értékes fölhasználására: a későbbiekben önállóan bővíthetik szakmai ismereteiket, művelhetik magukat. Mivel látókörük bővül, sikeresebben vehetnek részt a közéletben is. Vagyis egyre hasznosabb tagjai lesznek a vezető osztálynak, a munkásságnak.

Szirák József

Szerkesztette Gaál Gábor

Egy fiktív lapszám tanulságai

Ez év elején ünnepelte fél évszázados születésnapját az a magyar nyelvű folyóirat, melynek hagyományait, múltját és színvonalát csak az egy Nyugat múlta felül: az erdélyi Korunk. A Nyugatnak már csak emléke él, de Kolozsvárott napjainkban is megjelenik a folyóirat, melynek neve összeforrt Gaál Gáboréval, akinek rangja, minősítése irodalmunkban mindmáig (Osvát Ernő mellett) egyenlő „a" szerkesztővel. S még az évforduló évében megjelent egy könyv, borítólapján a régi Korunk fejlécével.

Szerkesztette Gaál Gábor a címe a *Tordai Zádor* és *Tóth Sándor* által válogatott és összeállított kötetnek, mely kísérlet. Izgalmas, kitűnő, s egyben lelkesítő újítás. A lap első nagy korszakának, az 1926-tól 1940-ig terjedő időszaknak egyfajta koncentrált számbavétele: újrafelmutatása: tizennégy év Korunk-számainak antológiája, egy fiktív Korunk-lapszám.

A rekonstruált folyóirat formailag, technikailag tökéletes fakszimile: a rovatbeosztás, a terjedelmi arányok, a tördelés, a tipográfia hűen követi a régi Korunk arcát. Ennél azonban természetesen sokkal fontosabb az az igény, az a törekvés, ami a kiadást eredményezte. Egyrészt a patinás folyóirat mai jelenlétének súlyát, másrészt Gaál Gábor-i szerkesztési elvek eszmeiségét van hivatva hangsúlyozni, megerősíteni, terjeszteni. S ez az a pont, ahonnan a régit feltámasztó kísérlet és a jelent-jövőt szolgáló újítás mai tanulságait szemügyre kell vennünk.

A magyar szociográfia és az irodalom; Az asszimiláció a magyar irodalomban; A transszilvanizmus és az erdélyi fiatal magyar irodalmi nemzedék problémájához; A tömeg és természete; Nemi szabadság; A mai detektívregény; A románság és a Duna-völgyi szövetség eszméje; Jóslások Magyarországról; A nemzetiségi elv Közép-Európában — azt hiszem, a fenti címeket olvasva sokan „felkapják a fejüket", érezvén: érdemes ezekről tudni egyet-mást. A fiktív Korunk-szám címeiből pedig még nem is volt teljes a felsorolás. A szerzőkből csak rövid névsor mutatóba: *Balogh Edgár, Bölöni György, Déry Tibor, József Attila, Karinthy Gábor, Nagy Lajos, Veres Péter.* Csodálatos tematikai gazdagság és megfelelő színvonalat biztosító nevek — ám elsősorban még csak nem is a felsorolt „jó cégérek" teszik nagy fontosságúvá a könyvet.

A Korunk a két háború között az a folyóirat, amely egyszerre volt magyar és szocialista — úgy, hogy a kor jobbról-balról torzító-kísértő eszmeáramlataitól mentes tudott maradni, az üres magyarkodástól a nemzetközi munkásmozgalomban akkortájt elharapózó szektás dogmatizmusig. A lap által képviselt népfrontpolitika feleannyi ideig sem létezett, mint a Korunk maga. Szinte egyedül állta a sarat Gaál Gábor gárdája, s ennek jelentősége az egyik legnagyobb tanulság.

A következetes, tiszta eszmei álláspont lehet garancia további tanulságokra is: a Szerkesztette Gaál Gábor-antológia cikkeinek aktualitása annyira nyilvánvaló, hogy többségük akár ma is íródhatott volna. A „közép-európaiságról" vagy a nemzetiségi kérdés igazán szocialista szellemű megközelítéséről olyan megállapításokat tartalmaznak, amelyekből a ma olvasója többet profitálhat, mint első pillantásra hihető.

„Eleven irodalomként akarjuk nyújtani a Korunk-ot" — írták előszavukban a szerkesztők. Célkitűzésüket nemcsak elérték, többszörösen túl is szárnyalták. Egy világnézetileg, művészetileg, emberileg követendő példát adó kultúrpolitikát nyújtanak — mindnyájunk hasznára. A könyv elolvasása után látszólag paradox módon éppen a felsorolt tanulságok értékei hagynak bennünk nagy hiányérzetet: azt, hogy nem kaphattunk több ízelítőt a régi Korunk évfolyamaiból, s már csak egy nagyszerűen bevált kísérlet méltó folytatásában reménykedhetünk. (Magvető, 1976.)

Domonkos László